







# Naalakkersuisuts kommentarer til den eksterne revisions bemærkninger til Landskassens årsregnskab 2017

## Indhold

|                                                                                                                 |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Symbolforklaringer                                                                                              | 2 |
| Oversigt over revisionsbemærkninger til Landskassens årsregnskab 2017                                           | 3 |
| Årets revisionsbemærkninger                                                                                     | 3 |
| Tidligere revisionsbemærkninger                                                                                 | 3 |
| Uddybende forklaringer til de enkelte revisionsbemærkninger                                                     | 4 |
| 3.1.1 Manglende afstemning af bevilling for projekter under Anlægs- og renoveringsfonden                        | 4 |
| 3.1.2 Manglende funktionalitet til rentetilskrivning og opkrævning af afdrag                                    | 4 |
| 3.2.3 Indskærpelse af Bruttolønlisternes vigtighed i forhold til Interne kontroller (2013-04)                   | 4 |
| 3.2.4 Løbende opfølgning og afstemning af udlånsporteføljer i løbet af året (2013-07)                           | 4 |
| 3.2.5 Yderligere styrkelse af arbejdet med løbende afstemning af leverandørgæld (2013-08)                       | 5 |
| 3.2.6 Indskærpelse af reglerne om bevillingskontrol (2013-09)                                                   | 5 |
| 3.2.11 Løbende afstemning af bogførte lønninger, samt afstemning af sammenhænge mellem Sulinal og XAL (2016-02) | 6 |
| 3.2.13 Manglende stillingtagen til åbentstående poster ved kreditor- og bankafstemninger (2016-04)              | 6 |
| Naalakkersuisuts kommentarer til revisionens bemærkninger                                                       | 8 |

## Symbolforklaringer

Oversigterne over revisionens bemærkninger indeholder symboler til angivelse af bemærkningens tyngde. Disse symboler forklares her:



| Symbol                                                                            | Forklaring                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.<br>Punktet kan lukkes                                                                                                                                                         |
|  | Gennemgangen har bortset fra enkelte uhensigtsmæssigheder ikke givet anledning til bemærkninger.<br>Punktet er delvist åbent                                                                                                          |
|  | Gennemgangen har givet anledning til bemærkninger.<br>Det indstilles til Revisionsudvalget, at spørge nærmere ind til, hvorledes forvaltningen vil imødegå forholdet.                                                                 |
|  | Der er konstateret væsentlige svagheder/forhold,<br>Det indstilles til Revisionsudvalget, at der udtales en kritik af forholdet overfor forvaltningen og at der stilles krav om etablering af forholdsregler, så gentagelser undgås.. |

## Oversigt over revisionsbemærkninger til Landskassens årsregnskab 2017

### Årets revisionsbemærkninger

| Nr.     | Revisionsbemærkning                                                                                               | Reference | Vurdering |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|
| 2017-01 | Manglende afstemning af bevillinger og tillægsbevillinger vedrørende projekter under Anlægs- og renoveringsfonden | 3.1.1     | !         |
| 2017-02 | Manglende funktion i XAL-lånemodul til håndtering af rentetilskrivning, opkrævning af afdrag m.v.                 | 3.1.2     | !         |

### Tidligere revisionsbemærkninger

| Nr.     | Revisionsbemærkning                                                                                                                                    | Reference | Status | Vurdering                                                                           |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| 2013-04 | Indskærpelse af bruttolønlisternes vigtighed i forhold til den interne kontrol                                                                         | 3.2.3     | Åben   | !                                                                                   |
| 2013-07 | Løbende opfølgning og afstemning af udlånsporteføljer i løbet af året                                                                                  | 3.2.4     | Åben   |  |
| 2013-08 | Yderligere styrkelse af arbejdet med afstemninger af gæld til leverandører, med henblik på at sikre korrekt registrering af køb af varer og tjenester. | 3.2.5     | Åben   |  |
| 2013-09 | Indskærpelse af regler om bevillingskontrol – Herunder begrundelser for, hvorfor det ikke har været muligt at indhente fornøden hjemmel til merforbrug | 3.2.6     | Åben   | !                                                                                   |
| 2016-02 | Løbende afstemning af bogførte lønninger, samt afstemning af sammenhænge mellem Sulinal og XAL                                                         | 3.2.11    | Åben   | !                                                                                   |
| 2016-04 | Manglende stillingtagen af åbenstående poster ved kreditor- og bankafstemninger                                                                        | 3.2.13    | Åben   | !                                                                                   |

## Uddybende forklaringer til de enkelte revisionsbemærkninger

### 3.1.1 Manglende afstemning af bevilling for projekter under Anlægs- og renoveringsfonden

Bevillinger og tillægsbevillinger vedrørende Anlægs- og renoveringsfondene er forud for revisionens udførelse ikke blevet afstemt. Differencerne på de enkelte hovedkonti blev opdaget af Deloitte, hvorefter ASA korrigerede herfor.

Det anbefales, at der fremadrettet udarbejdes afstemning efter endt bogføring af bevillinger og tillægsbevillinger, for at sikre, at registreringer i ERP-systemet er nøjagtige.

### 3.1.2 Manglende funktionalitet til rentetilskrivning og opkrævning af afdrag

Visse boligstøttelån er rente- og afdragsfrie i en periode på 10-20 år. For en del af disse lån er den rente- og afdragsfrie periode nu ved at ophøre.

Lånemodulet i XAL, der anvendes til administration af disse lån, er imidlertid ikke sat op til at administrere rentetilskrivninger og opkrævninger af afdrag.

Vi skal anbefale, at der tages initiativ til at finde en hensigtsmæssig løsning på denne problemstilling inden mængden af lån med udløbet rente- og afdragsfrihed når et sådant omfang, at det ikke er hensigtsmæssigt at administrere manuelt.

### 3.2.3 Indskærpelse af Bruttolønlisternes vigtighed i forhold til Interne kontroller (2013-04)

I revisionsprotokollen for 2013 side 955 anførte vi følgende:

"Vi har herunder ved besøg i decentrale enheder testet enhedernes kontrol af bruttolønslister. Dette er en nøglekontrol i forhold til sikring mod, at der udbetales forkerte lønninger. Bruttolisterne gennemgås med forskellig grad af omhyggelighed og vi anbefaler, at vigtigheden af denne kontrol indskærpes over for de enkelte enheder."

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er væsentlig ændret i forhold til tidligere år, men dog forbedret hos de større departementer ved gennemgangen af bruttolønslisterne.

Det er således især hos mindre enheder, at godkendelsen mangler.

Vi har ligeledes ved vores revision konstateret, at der ikke følges op på, hvorvidt der modtages retur vedrørende udsendte bruttolønslister, vi anbefaler at denne kontrol etableres.

Vi fastholder derfor vores revisionsbemærkning fra tidligere.

### 3.2.4 Løbende opfølgning og afstemning af udlånsporteføljer i løbet af året (2013-07)

I revisionsprotokollen for 2013 side 959 anførte vi følgende:

"Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med selvstyrets regnskabsprincipper. Derudover har vi udtaget en stikprøve, hvor vi har indhentet og gennemgået den underliggende lånedokumentation

Selvstyret kan i henhold til bemærkningerne til Finanslovskonto 89.72.12 yde rente- og afdragsfrie lån til – primært – Illuut A/S. Det afgøres imidlertid først ved den endelige udstedelse af gælds brevet, hvorvidt lånene lever op til kravene for rente- og afdragsfrie lån.

I henhold til selvstyrets regnskabsprincipper skal sådanne lån værdiansættes til 0 kr. Der foretages ikke i tilstrækkelig grad opfølgning på, hvorvidt lånene er rente- og afdragsfrie eller



ej i løbet af året, hvorfor der foretages ganske store værdireguleringer afledt af gennemgangen af låneporteføljen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Vi anbefaler at der følges tættere op herpå i løbet af året, således de store reguleringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås fremadrettet.”

Der har været arbejdet med at styrke arbejdet på området i løbet af året – og der er konstateret betydelige forbedringer i kontrolarbejdet i tilknytning til ESU og BSU lån.

Årsafslutningsprocessen har dog vist, at der fortsat er behov for at arbejde videre med kontrolarbejdet i forhold til håndtering af lån administreret af INI A/S samt lån til virksomheder – og især i forhold til de nettostyrede virksomheder.

Vi fastholder derfor vores revisionsbemærkninger fra tidligere – dog alene relateret til låneporteføljen, der administreres af INI A/S.

### **3.2.5 Yderligere styrkelse af arbejdet med løbende afstemning af leverandørgæld (2013-08)**

I revisionsprotokollen for 2013 side 963 anførte vi følgende:

”Ved revisionen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi konstateret enkelte åbentstående poster, hvor en regning fremgår af leverandørens kontoudtog pr. 31. december, men hvor regningen endnu ikke ses bogført i selvstyrets regnskab.

Det kan være en indikation af, at udgifterne ikke er korrekt periodiseret – og at der dermed mangler udgifter i det aflagte årsregnskab. Det er dog ikke vores vurdering, at dette påvirker det samlede årsregnskabs retvisende billede.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaring af eventuelle åbentstående mellemværender – skærpes yderligere fremadrettet.”

Afstemning af mellemværender med eksterne leverandører er en nøglekontrol i forhold til sikringen af en korrekt periodisering af køb af varer og tjenester. Dette har igen stor betydning for om, såvel den løbende budgetopfølgning som årsregnskabet er retvisende.

Der har været arbejdet med at styrke processen på området i løbet af året, men såvel vores revision i løbet af året som i forbindelse med årsafslutningsprocessen har vist, at der ikke foretages afstemninger i tilstrækkeligt omfang, samt at de foretagende afstemninger indeholder for mange åbentstående poster, hvorfor der fortsat er behov for at arbejde videre med afstemninger af mellemværender med kreditorer.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaringen af eventuelle åbentstående mellemværender – skærpes yderligere fremadrettet, således at der fokuseres på månedsvist at afstemme top10 leverandører, samt udføre kontrol af afstemningerne.

Især arbejdet med afstemning af gæld til andre offentlige myndigheder (kommunerne) og andre Selvstyre-kontrollerede enheder (nettostyrede virksomheder og selskaber) bør styrkes.

Vi fastholder derfor vores revisionsbemærkninger fra tidligere.

### **3.2.6 Indskærpelse af reglerne om bevillingskontrol (2013-09)**

I revisionsprotokollen for 2013 side 967 anførte vi følgende:

*”Det fremgår af Lov om Grønlands Selvstyres budget, at ingen udgift må afholdes og ingen indtægt må oppebæres uden forudgående bevilling. Bevillingsmæssigt sondres mellem driftsbevillinger, lovbundne bevillinger, tilskudsbevillinger, anlægsbevillinger og indtægtsbevillinger. Med mindre andet fremgår eksplicit, så gives bevillingerne som nettobevillinger – dvs. at merindtægter ikke automatisk må anvendes til merudgifter.*

Ifølge Regnskabshåndbogen sektion 7.3. skal der afgives regnskabsmæssige forklaringer, når det totale forbrug afviger med mere end 2 pct. eller 200.000 kr. i forhold til den givne bevilling.

Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter – og hvorfor der i givet fald ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.”

Det er vores vurdering, at regnskabsforklaringerne er bedre end tidligere, men at der fortsat mangler tilstrækkeligt substans i forklaringerne – herunder betragtninger om aktivitetsniveauer, konsekvenser af ubesatte stillinger etc.

Der ses i år kun få steder begrundelser for, hvorfor man ikke har kunnet skaffe bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Overordnet betragtet kan en bevillingsoverskridelse – som følge af en manglende tillægsbevillingsansøgning – skyldes manglende præcision og rettidig omhu i den økonomiske styring, manglende evne eller vilje til at gennemføre tilstrækkelige tiltag i forhold til truende bevillingsoverskridelser og/eller udgifter udløst af ekstraordinære begivenheder ultimo året, som det dermed ikke har været muligt at forudse i så god tid, at det har været muligt at gennemføre en tillægsbevillingsproces.

Der er fra flere sider udtrykt ønske om en justering af reglerne for, hvornår der skal redegøres for, hvorfor det ikke har været muligt, at indhente den fornødne bevillingsmæssige dækning til imødegåelsen af bevillingsafvigelsen. Dette kan derfor overvejes.

På trods af de forbedringer, der reelt også er sket på området, fastholder vi vores bemærkning fra sidste år.

### **3.2.11 Løbende afstemning af bogførte lønninger, samt afstemning af sammenhænge mellem Sulinal og XAL (2016-02)**

I revisionsprotokollen for 2016 side 1155 anførte vi følgende:

*”Der er i forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet for 2016 foretaget afstemning mellem de samlede lønninger, der er udbetalt ifølge lønsystemet og lønninger, der er indberettet til Skattestyrelsen via Sulinal – samt de lønninger, der er bogført i økonomisystemet og som dermed indgår i årsregnskabet. Men ikke mellem Sulinal og XAL (finansbogholderiet).*

*Løbende afstemning af de bogførte lønninger anses for en væsentlig kontrol, til at opdage eventuelle fejl i forbindelse på lønområdet. I den forbindelse foretages der en gang året afstemning.*

*Det er vores vurdering at der, for at kontrollen er effektiv, bør foretages afstemning månedsvist, hvilket vil sikre en kortere periode med usikkerhed. Endvidere mangler de foretagne afstemninger, det sidste ben, hvilket vil sige en afstemning mellem Sulinal og XAL.*

*Vi har af flere omgange forespurgt en sådan afstemning, uden held. Det er vores anbefaling at afstemninger af løn prioriteres og udføres oftere.”*

Det er endnu ikke lykkedes, at få etableret en rutine, der sikrer en løbende månedlig afstemning af alle tre elementer i afstemningen.

Vi betragter derfor fortsat punktet som åbent.

### **3.2.13 Manglende stillingtagen til åbentstående poster ved kreditor- og bankafstemninger (2016-04)**

I revisionsprotokollen for 2016 side 1155 anførte vi følgende:



*"I forbindelse med de foretagne afstemninger af bank og kreditorer fra centralt hold, har vi i forbindelse med revisionen, konstateret en række åbentstående poster af ældre dato, som der ikke er taget stilling til.*

*Det er vores opfattelse at det som udgangspunkt de enkelte enheders ansvar at sådanne poster afklares løbende, men at dette ikke sker, og at der fra centralt hold ikke tages hånd om dette."*

Der har været arbejdet med dette i året, men vi kan fortsat konstatere eksempler på, at bankkonti ikke er afstemt og/eller at der ikke er fulgt op på åbentstående poster.

Vi betragter derfor fortsat punktet som værende åbent.

## Naalakkersuisuts kommentarer til revisionens bemærkninger

| Nr.     | Ref.nr. | Departement/<br>styrelse | Naalakkersuisuts kommentar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------|---------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2017-01 | 3.1.1   | ASA/DcR                  | <p>Anbefalingen som revisionen giver vil blive implementeret.</p> <p>Der igangsættes i 2018 en løbende afstemning af finanslovs- og tillægsbevillinger opimod Anlægs- og Renoveringsfonden. Herved vil eventuelle differencer blive opdaget og korrigeret.</p>                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2017-02 | 3.1.2   | ASA/DcR                  | <p>Der arbejdes i første omgang med at implementere en administrativ procedure der sikrer, at de lån der forfalder, vil blive behandlet korrekt regnskabsmæssigt.</p> <p>Den langsigtede løsning er at overføre lånene til et nyt udlånssystem. Lånesystemer vil blive udviklet som en del af det nye ERP -system. Det nye lånesystem vil kunne understøtte funktioner til behandling af de lån, der forfalder fremover, herunder sikre en forbedret styring af rentetilskrivning og afdrag.</p> |
| 2013-04 | 3.2.3   | ASA/Løn                  | <p>Der er i 2017 implementeret ændringer i Selvstyrets lønsystem, som i højere grad end tidligere understøtter de medarbejderansvarlige i deres opgave med at kontrollere lønudgifter. Ændringerne understøtter en løbende central kontrol af hvorvidt de medarbejderansvarlige udfører deres kontrolopgave.</p> <p>Lønadministration er i 2018 i gang med at forbedre forretningsgange der sikrer en kontrol af, at bruttolønlistes bliver godkendt decentralt.</p>                             |
| 2013-07 | 3.2.4   | ASA/DcR                  | <p>Der vil fortsat blive arbejdet på at overføre den administrative afstemningspraksis, der er indført vedrørende BSU- og ESU-udlånsdelene til INI-udlånsdelen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 2013-08 | 3.2.5   | ASA/DcR                  | <p>Der vil i 2018 fortsat blive arbejdet med at forbedre afstemningsmetoden på kreditorområdet. Disse afstemninger er udfordrende, blandt andet i de tilfælde, hvor en kreditor sender regninger til flere enheder i Selvstyret, og derfor har flere kreditoronti hos Selvstyret.</p> <p>Det nye ERP system vil tilvejebringe nye</p>                                                                                                                                                            |



|         |        |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------|--------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         |        |         | afstemningsmuligheder og unik identificering af juridiske personer, hvilket vil lette om afstemningsarbejdet på kreditorområdet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2013-09 | 3.2.6  | AN      | <p>Overordnet er det den bevillingsansvarlige på et område, der har ansvar for at sikre overholdelse af rammerne for de givne bevillinger, herunder i henhold til budget- og regnskabsloven at søge om en tillægsbevilling i fald denne vurderer, at det er nødvendigt. Det er endvidere den pågældende bevillingsansvarlige, der skal afgive fyldestgørende regnskabsmæssige forklaringer ved en bevillingsafvigelse ud over nedenfor omtalte beløbsgrænser.</p> <p>Naalakkersuisut har foretaget en modernisering af reglerne for, hvornår der skal redegøres for bevillingsafvigelser.</p> <p>I første omgang er reglerne for, hvornår der kræves en regnskabsmæssig forklaring, blevet tilrettet i regnskabshåndbogen afsnit 7.3.</p> <p>Således er beløbsgrænsen ændret til at være en afvigelse på 2 % eller 1 mio. kr i forhold til bevillingen</p> <p>Naalakkersuisut vil ved en kommende gennemgang af bestemmelserne herom i regnskabshåndbogen, og som led i opfølgingsarbejdet i forhold til budget- og regnskabsloven, overveje behovet for eventuelle justeringer.</p> <p>Dette med henblik på dels at få klarere regler omkring udarbejdelsen af regnskabsmæssige forklaringer, dels for eventuelt at operere med forskellige grænser for indtægter og lovbounde udgifter henholdsvis driftsudgifter og tilskud på den anden side.</p> |
| 2016-02 | 3.2.11 | ASA/Løn | <p>Lønadministrationen har i 2018 udarbejdet en forretningsgang der har sikret, at der hver måned i 2018 er foretaget følgende afstemninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Afstemning af Selvstyrets lønadministrations mellemværende med Sulinal og XAL.</li> <li>2. Afstemning mellem lønsystemet og XAL.</li> </ol> <p>Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt, at lave en afstemning af lønningerne mellem Sulinal og XAL's løndriftsbogføring, da alle lønomkostning (skattepligtige og ikke-skattepligtige) bogføres i</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|         |        |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------|--------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         |        |         | <p>XAL'en, og kan ikke adskilles regnskabsmæssigt.</p> <p>Der arbejdes i ERP-projektet med en ny konteringsmåde, der sikrer muligheden for den nødvendige regnskabsmæssige adskillelse.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 2016-04 | 3.2.13 | ASA/DcR | <p>Der er klar regnskabsmæssig ansvarsfordeling i mellem DcR og de decentrale enheder i Selvstyret. DcR har regnskabsaftaler med de decentrale enheder, hvor ansvarsfordelingen er angivet.</p> <p>DcR arbejder løbende med at forbedre afstemningsmetoder og opgørelser af åbenstående poster, og at kommunikere disse ud til de decentrale enheder der har ansvar for at få de åbne poster udlignet. Dette arbejde foretages i samarbejde med Selvstyrets Interne Revision.</p> <p>Det fremadrettede fokus vil være på at forbedre procedurer for opfølgning og afvikling af de åbne poster.</p> |